

Helsingin kaupunginhallitus

Luteiden ennaltaehkäisyn ja torjunnan strategia, valtuutettu Elisa Gebhardin aloite

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua tässä asiassa. Helsingin kaupungin asunnot Oy (myöhemmin Heka) omistaa noin 54 500 asuntoa Helsingissä ja meillä on laaja kokemus tuholaiсторjunnasta. Me pidämme erityisesti luteiden leviämistä erittäin vakavana asiana ja isona haasteena. Meitä on pyydetty selvittämään, missä määrin luteiden ennaltaehkäiseminen voisi mahdollistaa rahallisia säästöjä.

Hekassa tehdään vuosittain n. 250 kpl luteiden torjuntakeikkaa. Pääosa torjunnoista tehdään myrkyttämällä. Usein ei myöskään yksi myrkyttäminen riitä, vaan samaan asuntoon tai asuntoihin joudutaan tekemään useita myrkytyksiä. Näiden ludetorjuntajen (tarkastus + myrkytys) kustannus Hekassa on vuositasolla noin 1 milj. euroa. Meillä on käytössämme kolme kilpailutettua asiantuntijaa tätä torjuntaa tekemässä eli Anticimex Oy, Pestes Oy ja Tuhoeläinhallinta Delecon Oy.

Jos asukas epäilee asunnossa olevan luteita, tulee asukkaan pikaisesti tehdä meille asiasta vikailmoitus. Kun saamme ilmoituksen ludehavainnosta, teemme siitä heti ilmoituksen tuholaiсторjunnalle, jonka tulee olla yhteydessä asukkaaseen 24 tunnin kuluessa. Tuholaiсторjunta tarkistaa asunnon ja tekee tarvittaessa jo ensimmäisellä käynnillä torjunnan. Lisäksi asukkaalle jätetään kirjallinen toimintaohje. Jos ongelma arvioidaan yhtä asuntoa laajemmaksi, tehdään talossa laajempi kartoitus. Haasteen luteiden torjuntaan tuo luteiden leviämisen ennustettavuuden vaikeus, asukkaiden piittämättömyys luteiden leviämisen estämisessä sekä asiaan liittyvät häpeän tuntemukset ja tietosuojahaasteet.

Ennaltaehkäisevinä toimina luteiden torjunnassa Hekassa ovat tällä hetkellä tiedottaminen asiasta ja sen vakavuudesta nettisivuillamme sekä ohjeet siitä, mitä asukkaiden tulee tehdä, jos asunnossa on tai siellä epäillä olevan luteita.

Meitä on pyydetty arvioimaan, olisiko asukkaiden vaihtumisen välillä suoritettava ludetarkastus kustannustehokkaampi toimi, kuin myrkyttäminen vasta asukkaan ilmoittaessa luteista. Hekalla on vuo-

sittain asukkaiden vaihtoja ja muuttoja yli 5 000 kpl. Tällä hetkellä meidän omat asunnontarkastajamme tarkastavat kaikki asunnot muuttojen yhteydessä, mutta heillä ei ole pätevyyttä varsinaisen ludetarkastuksen tekemiseen.

Olemme tämän lausuntopyynnön vuoksi olleet yhteydessä meidän tuholaistorjunnan yhteistyökumppaneihimme ja olemme pyytäneet heidän näkemystään siitä, olisiko ludetarkastuksen tekeminen heidän mielestään kaikkien muuttojen yhteydessä mahdollinen tai kustannustehokas toimi. Heidän mielestään muuttojen suuren määrän vuoksi heillä ei henkilöressurssien vuoksi olisi mahdollista tarkastaa jokaista asuntoa erikseen. Heidän näkemyksensä mukaan ennaltaehkäiseviä ludetarkastuksia voitaisiin ja kannattaisi tehdä vain niissä tilanteissa, kun vaihtoon tulee asunto sellaisessa talossa, jossa hieman aiemmin on ollut tiedossa olleita lude tapauksia tai jos ko. asunnossa on aiemmin tehty luteiden torjuntaa.

Olemme arvioineet, että jos ludetarkastus tehtäisiin kaikkiin Hekan vaihtoon meneviin asuntoihin, maksaisi se meillä tarkastustavasta (tarkastaja tai tarkastaja ja ludekoira) riippuen vuositasolla noin 500 000 – 1 500 000 euroa. Sen lisäksi, että ludetarkastuksen tekijöitä ei todennäköisesti olisi mahdollista saada kaikkiin vaihtoihin, aiheutuisi näistä tarkastuksista todennäköisesti myös oma haasteensa asuntojen tyhjäkäynnin ja vuokratappioiden lisääntymisenä. Asiaan liittyy myös juridisia haasteita, sillä luteita löydettyä keinoimme toimia irtisanoutuneen asukkaan suhteen ovat kuitenkin rajalliset. Emme voi esimerkiksi mitenkään estää Hekalta poismuuttavaa asukasta muuttamasta luteisine huonekaluineen jonkin toisen omistajan asuntoon, jolloin vahinko siis lähtee kiertämään. Hekan sisällä tapahtuvissa muutoissa voimme tämän toki estää eväämällä asukkaalta muuton uuteen Heka-asuntoon ennen kuin luteet on saatu häädettyä, mutta tästä seuraa vääjäämättä tyhjäkäynnin lisääntymistä.

Emme siten pidä tarkoituksenmukaisena, kustannustehokkaana emmekä edes mahdollisena sitä, että kaikissa Hekan asunnonvaihdoissa tehtäisiin aina ludetarkastus, mutta olemme valmiit ainakin pilotoimaan ludetarkastusten tekemistä niissä vaihdoissa, jotka tapahtuvat sellaisissa taloissa, joissa on hiljattain tehty lude torjuntaa.

Helsingissä 13.3.2024

Helsingin kaupungin asunnot Oy

Jaana Närö, toimitusjohtaja